

Beräkning av inkomstindex och inkomstbasbelopp för 2024

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Beräkning av inkomstindex och inkomstbasbelopp	1
Inkomstindex	1
Prognoser som används för att beräkna inkomstindex	1
Jämförelse mellan årets och förra årets prognoser av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst	3
Inkomstbasbeloppet.....	4
Balanstalet.....	4
Följsamhetsindexering	5

Beräkning av inkomstindex och inkomstbasbelopp

Pensionsmyndigheten beräknar enligt regeringsuppdrag S2017/03978/SF och lag inkomstindex och inkomstbasbelopp samt redovisar beräkningen för regeringen som sedan har i uppdrag att fastställa inkomstindex och inkomstbasbelopp. Regeringen har gett Pensionsmyndigheten i uppdrag att beräkna dessa tal senast 31 oktober året före det år som indexen avser, enligt regeringsbeslut 2017-07-06. Pensionsmyndigheten ska också beräkna balansindex om pensionssystemet befinner sig i en balanseringsperiod.

Tabell 1. Sammanfattning av Pensionsmyndighetens beräkningar för år 2024

Inkomstindex	208,41
Inkomstbasbelopp	76 200
Balanstal	1,1295

Balanseringen stängdes av 2018 och det finns inget balansindex nu. Balanstalet överstiger 1 vilket betyder att inkomstpensionssystemet har överskott och behöver därför inte balanseras. Inget balansindex finns därför för 2024. För 2024 indexeras inkomstpensionen enligt inkomstindex.

Inkomstindex

Inkomstindex för år 2024 har beräknats till 208,41. Det innebär att index är 2,6 procent högre än 2023 års indextal 203,13. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets prognos för inkomstutvecklingen för åren 2022 och 2023, se bifogad promemoria. Konjunkturinstitutet har hållit möte med representanter från Pensionsmyndigheten, Socialdepartementet och Finansdepartementet vilka har haft möjlighet att komma med synpunkter på prognosen. Pensionsmyndigheten har studerat Konjunkturinstitutets prognoser och bedömt att de håller god kvalitet.

Prognoser som används för att beräkna inkomstindex

För år 2022 prognostiserade Konjunkturinstitutet utvecklingstakten för genomsnittlig pensionsgrundande inkomst (PGI) till 3,72 procent jämfört med 2021.

Prognosen för år 2023 baseras bland annat på de skattedeklarationer för 2022 som var klara i september 2023, vilket motsvarar cirka 98 procent av alla deklarationer. Genomsnittlig PGI ökade med 3,64 procent enligt de deklarationer som var klara i september mellan åren 2021–2022. Det slutliga utfallet kommer endast att skilja lite från septembervärdet eftersom cirka 98 procent av alla deklarationer är klara. De deklarationer som tillkommer från september fram till det slutliga utfallet avser:

- Näringsidkare som inte är färdiggranskade
- Ej skatteregistrerade
- Skönbeskattade, det vill säga de som inte lämnat någon deklaration och där Skatteverket uppskattar inkomsten

Det är individer från olika kategorier som tillkommer fram till årsslutet. Det betyder att utvecklingstakten både kan öka och minska från september fram till det slutliga utfallet.

Prognosen för hur genomsnittlig PGI ska utvecklas under åren 2022 och 2023 tar också hänsyn till Konjunkturinstitutets prognoser av sysselsättning och löner som publicerades i oktober 2023.

Tabell 2. Utvecklingstakt för genomsnittlig PGI baserat på deklarerade som var klara i september och slutligt utfall för 2019–2021, samt prognos för 2022, procent

	2019	2020	2021	2022
Deklarationer klara i september	2,72	2,75	3,76	3,64
Utfall	2,93	2,81	3,76	
Prognos				3,72

Tabell 3. Sammanfattande tabell för prognosen för pensionsgrundande inkomst

	Utfall			Prognos	
	2019	2020	2021	2022	2023
Summa PGI (miljarder kronor)	1 871	1 908	2 009	2 123	2 221
Procentuell utveckling	3,3	2,0	5,3	5,7	4,6
Antal med PGI (tusental)	5 450	5 405	5 485	5 588	5 651
Förändring (tusental)	+19	-45	+80	+103	+63
Snittinkomst (tusental kronor)	343	353	366	380	393
Procentuell utveckling	2,9	2,8	3,8	3,7	3,5

Formeln för inkomstindex år 2024 ser ut så här:

$$\text{Inkomstindex 2024} = \frac{\text{inkomstindex 2023} \times \text{genomsnittlig PGI 2023}}{\text{genomsnittlig PGI 2022}}$$

$$\text{Inkomstindex 2024} = \frac{203,13 \times 392\,978}{383\,024} = 208,41$$

I nämnaren används samma inkomstuppgift för år 2022 som tidigare har använts till inkomstindex för föregående år, och det är alltså en skattning. Formeln finns beskriven i Ds 2015:6 ”En jämnare och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna” samt även i Pensionsmyndighetens Orange rapport (bilaga A).

Jämförelse mellan årets och förra årets prognoser av genomsnittlig pensionsgrundande inkomst

För att visa hur prognosen varierar mellan två olika prognostillfällen redovisar vi senaste prognos jämfört med föregående års prognos och slutligt utfall för 2021 nedan. Genomsnittsinkomsten för 2022 prognostiseras till 379 843 kronor. Vid beräkningen av inkomstindex förra året låg prognosen för 2022 på 383 024 kronor, en skillnad på -0,8 procent jämfört med årets prognos.

Utfallet för genomsnittsinkomsten för år 2021 blev 366 224 kronor. Vid beräkning av inkomstindex för föregående år prognostiserade Konjunkturinstitutet den till 366 966 kronor, en prognosavvikelse mot utfall på -0,2 procent.

Tabell 4. Prognoser gjorda år 2022 och 2023 av genomsnittlig PGI redovisat per inkomstår

Tidpunkt för prognos samt avvikelse	Inkomstår	Inkomstår
	2021	2022
År 2022	366 966	383 024
År 2023	366 224	379 843
Avvikelse mot föregående år (procent)	-0,2	-0,8

Slutligt utfall för inkomstår 2021 i kursiv stil.

Inkomstbasbeloppet

Talet 43 313 kronor gällande för år 2005 ska betraktas som ett ”bastalet” vid beräkningen av inkomstbasbeloppet. Inkomstbasbeloppet ska räknas fram genom att bastalet 43 313 multipliceras med kvoten av inkomstindexet för det år inkomstbasbeloppet avser och inkomstindexet för år 2005, enligt 58 kap. 27 § socialförsäkringsbalken (2010:110). Det omräknade beloppet ska avrundas till närmaste hundratal kronor. För inkomstbasbeloppet 2024 innebär detta att bastalet multipliceras med kvoten av inkomstindex för 2024 (208,41 enligt Pensionsmyndighetens beräkning) och inkomstindex för 2005 (118,41). Med utgångspunkt att inkomstindex för 2024 fastställs till 208,41 beräknas inkomstbasbeloppet för år 2024 till 76 200 kronor.

Balanstalet

Det kan uppstå situationer då det inte är möjligt att fullt ut räkna om pensionerna med utgångspunkt från inkomstutvecklingen om pensionssystemet ska vara stabilt även på lång sikt, det vill säga för kommande generationer. I pensionssystemet kallas det balansering. Ett exempel på en sådan situation är om sysselsättningen minskar.

Genom att dividera systemets tillgångar med pensionsskulden får man ett mått på dess finansiella ställning, en kvot som kallas balanstalet. Om balanstalet är under ett är skulderna större än tillgångarna. Detta inträffade för första gången år 2010 och då aktiverades balanseringen.

När balanseringen aktiveras ökar inte pensionerna lika snabbt som annars och de kan också sjunka. Pensionsbehållningar och pensioner indexeras med förändringen i ett balansindex i stället för med förändringen i inkomstindex. Balansindexet förändras som en följd av förändringen i inkomstindex och balanstalets storlek. Från och med 2017 tillämpas ett så kallat dämpat balanstal vid beräkningen av balansindex. Det dämpade balanstalet innebär ett en tredjedel av ett över- eller underskott påverkat indexeringen. Det har introducerats för att minska balanseringens påverkan på indexomräkningen enskilda år.

Balanstalet beräknas som kvoten av inkomstpensionssystemets tillgångar och pensionsskulden två år före det år balanstalet avser. Tillgångarna ska motsvara summan av avgiftstillgången och buffertfondens värde.

Pensionssystemets utgående balanserade resultat är +1 345 miljarder kronor (+1 201 miljarder år 2021), enligt Orange rapport 2022. Balanstalet för år 2024 har beräknats till 1,1295. Balanstalet är över 1 och inkomstpensionssystemet befinner sig inte i en balanseringsperiod, därför finns det inget balansindex.

Följsamhetsindexering

Följsamhetsindexeringen för år 2024, det vill säga omräkningen av inkomstpensionen med inkomstindex 2024 i relation till inkomstindex 2023 reducerad med förskottsrentan (1,6 procent), blir +1,0 procent.

$$\text{Följsamhetsindexeringen 2024} = \frac{208,41}{203,13 \times 1,016} = 1,01$$

www.pensionsmyndigheten.se